

A sepia-toned photograph of a stone ruin on a hillside. In the foreground, a flagpole with a black and white striped rope runs vertically. The ruin consists of several stone walls and a prominent tower with an arched opening. The background shows a landscape with rolling hills and a cloudy sky.

Erdőhasználatról az erdőgazdálkodásig a rédei uradalomban

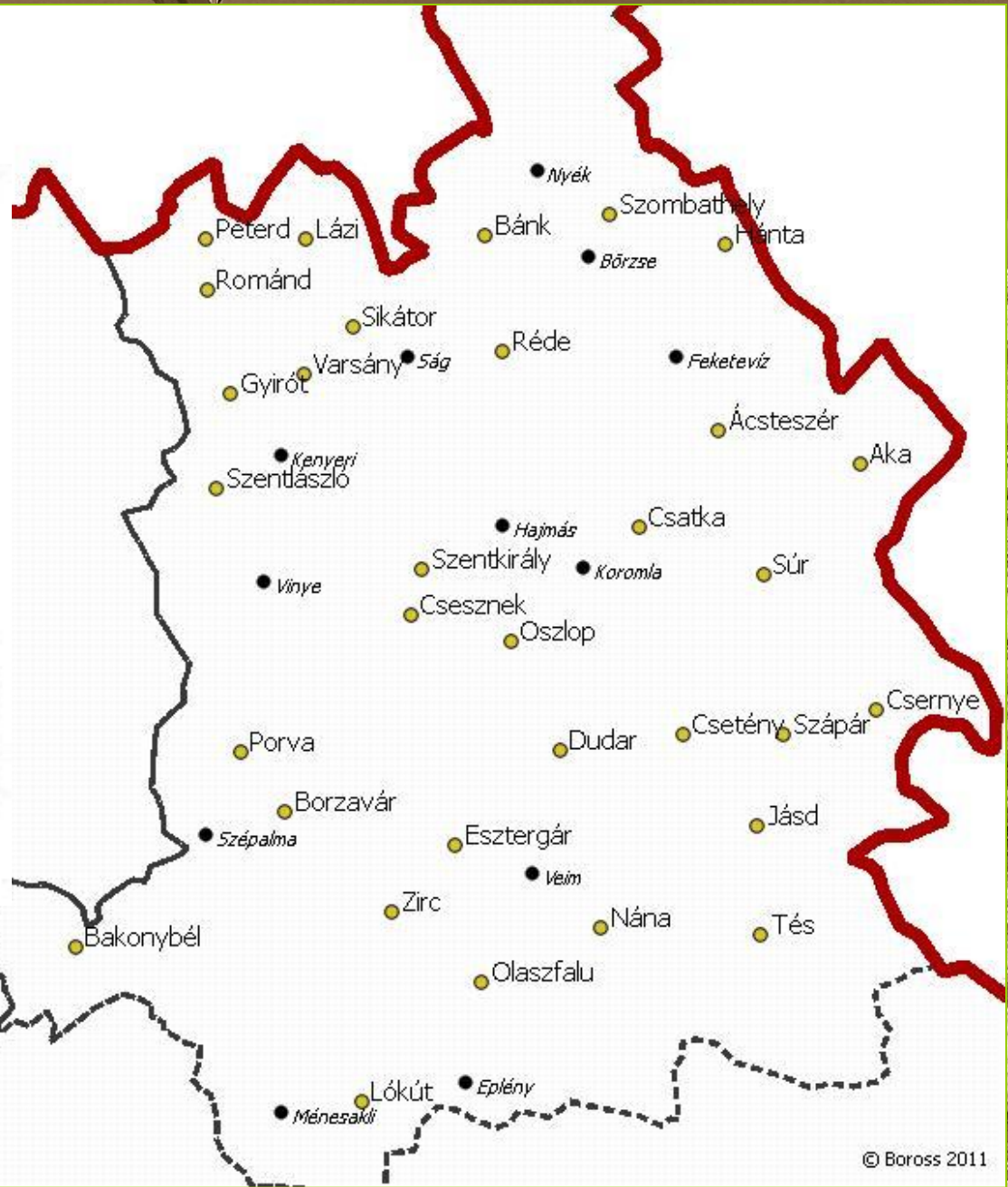
**MTA VEAB Székháza
Veszprém, 2017.06.23.**

**Boross István főlevéltáros
MNL VeML**

0 10 km

Rómer Flóris Ferenc
(1815-1889)

✱
225.791

198

A BAKONY,

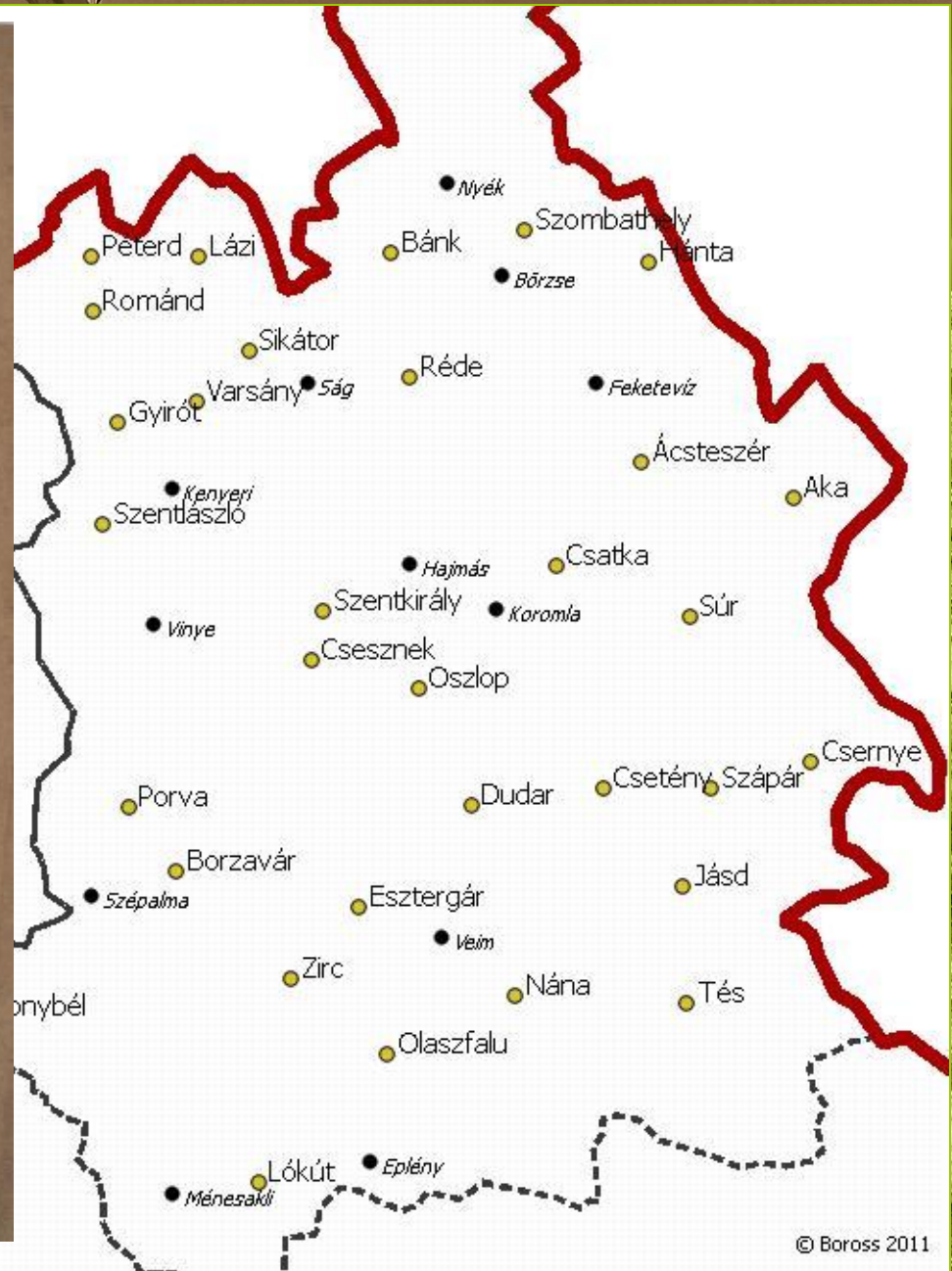
TERMÉNYRAJZI ÉS RÉGÉSZETI
VÁZLAT.

IRTA

Dr. RÓMER FLÓRIS,

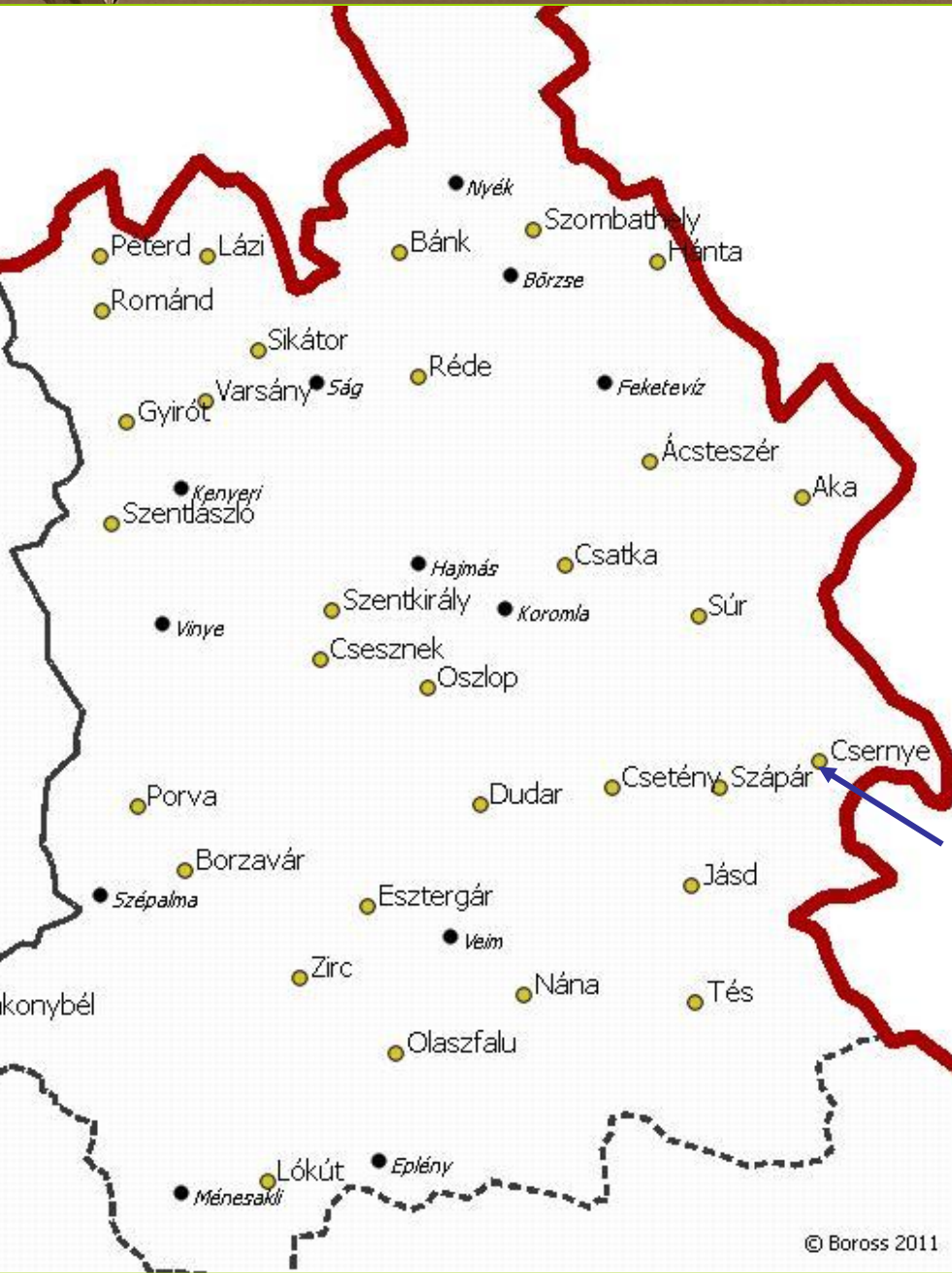
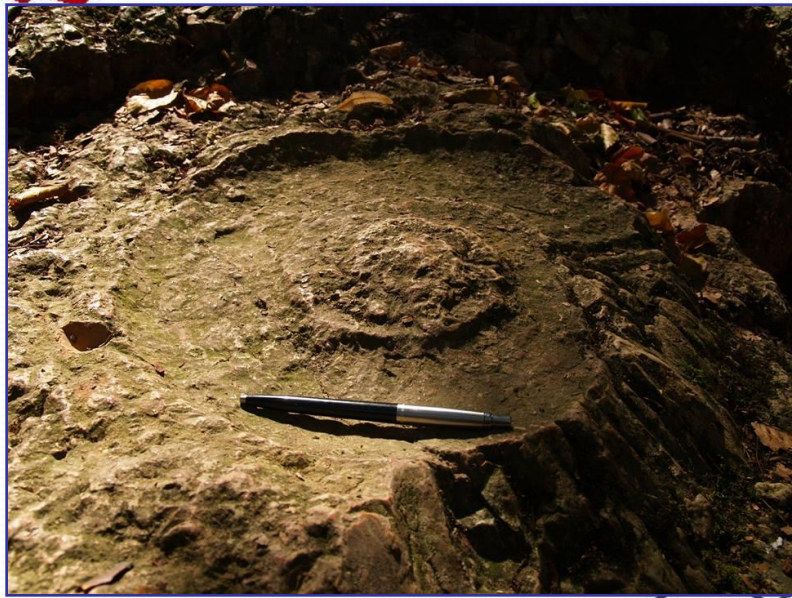
PANNONHEGYI BENCÉS, GYŐRI FŐGYMNASIUMI TANÁR ÉS MUSEUMOR.

A SZERZŐ TULAJDONA.

0 10 km

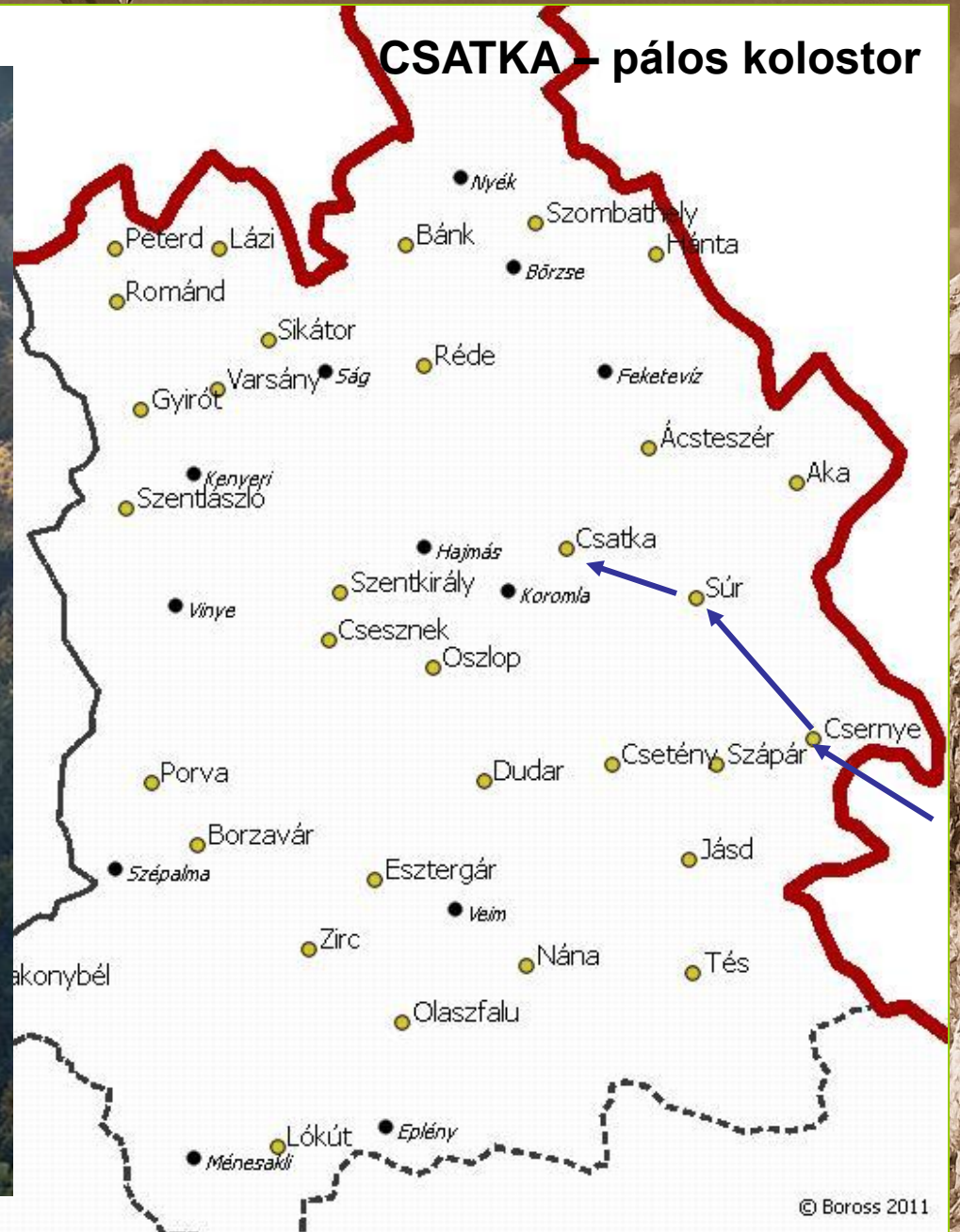
CSERNYE - márványbánya

0 10 km

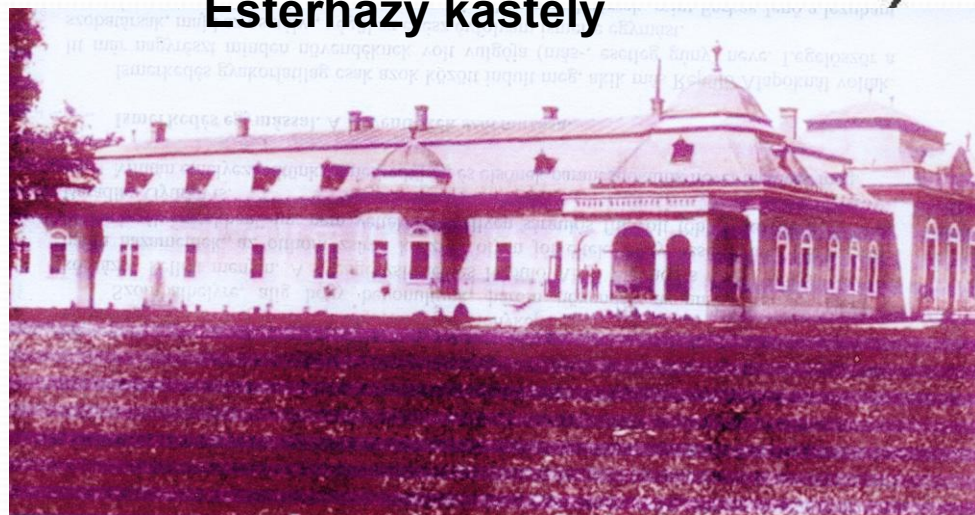

CSATKA – pálos kolostor

0 10 km

BAKONYSZOMBATHELY – Esterházy kastély

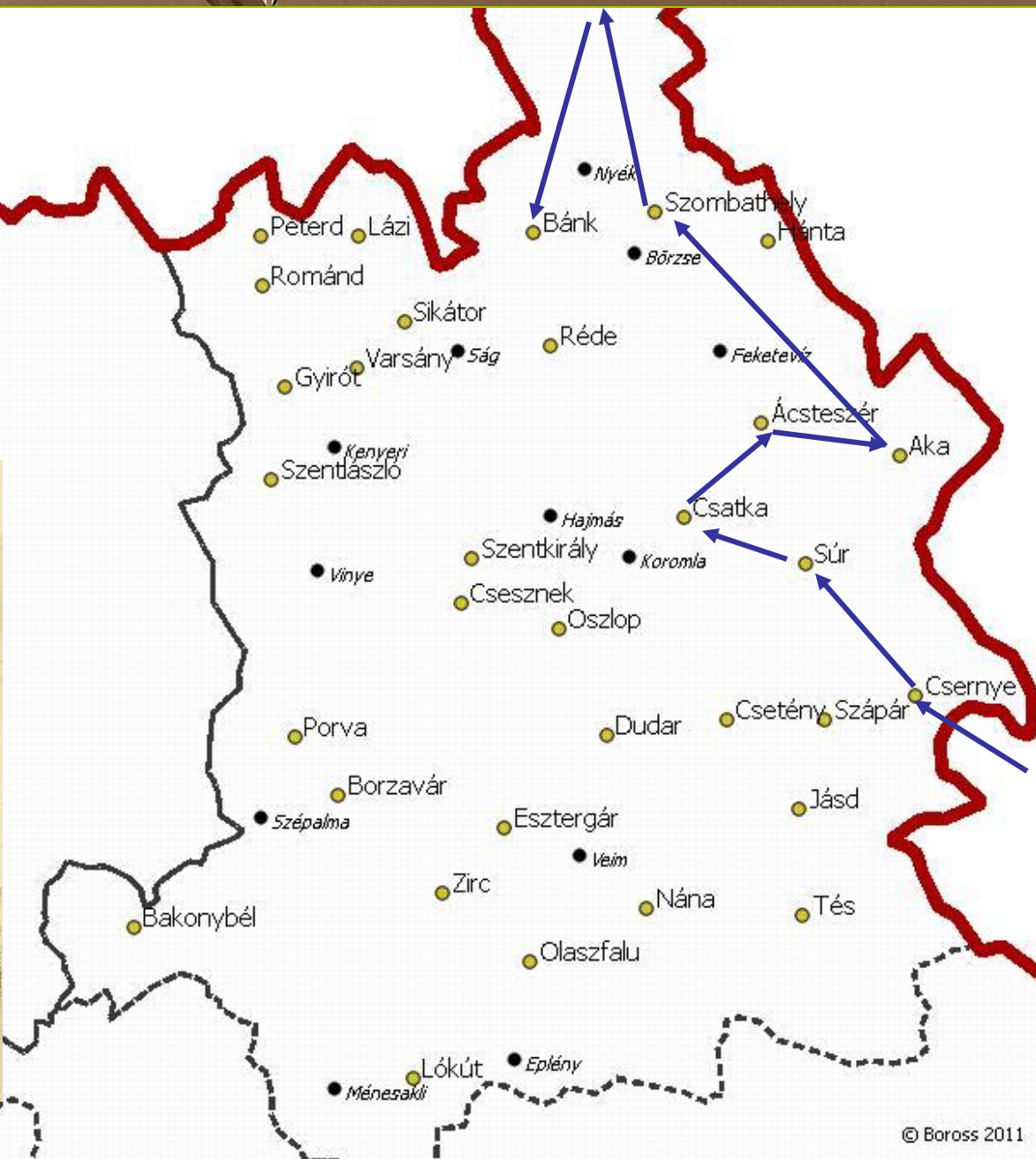

(Id. Farkas Jenő felvétele)

0 10 km

SZOLGAGYŐR – Hunkár Antalnál

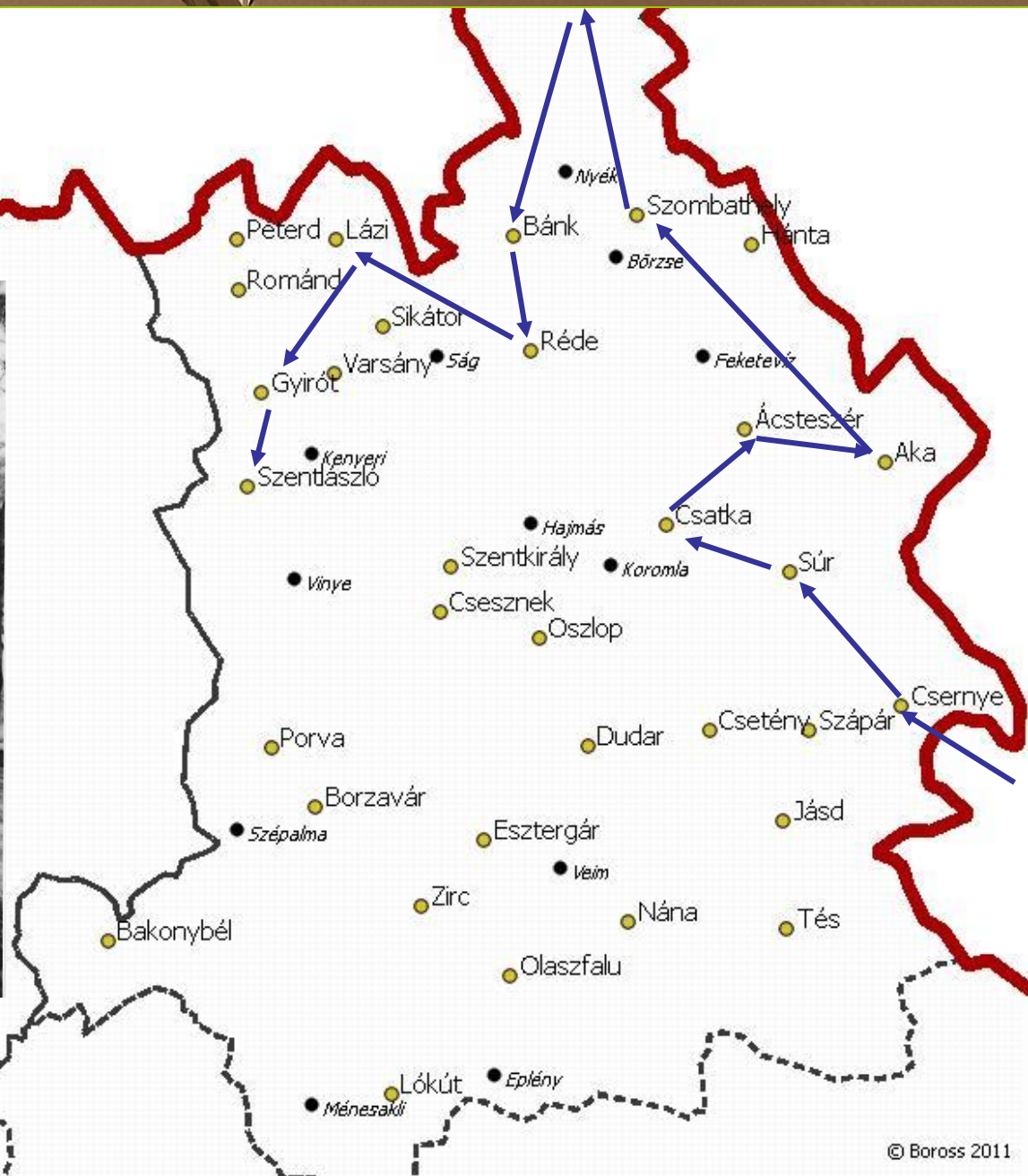

0 10 km

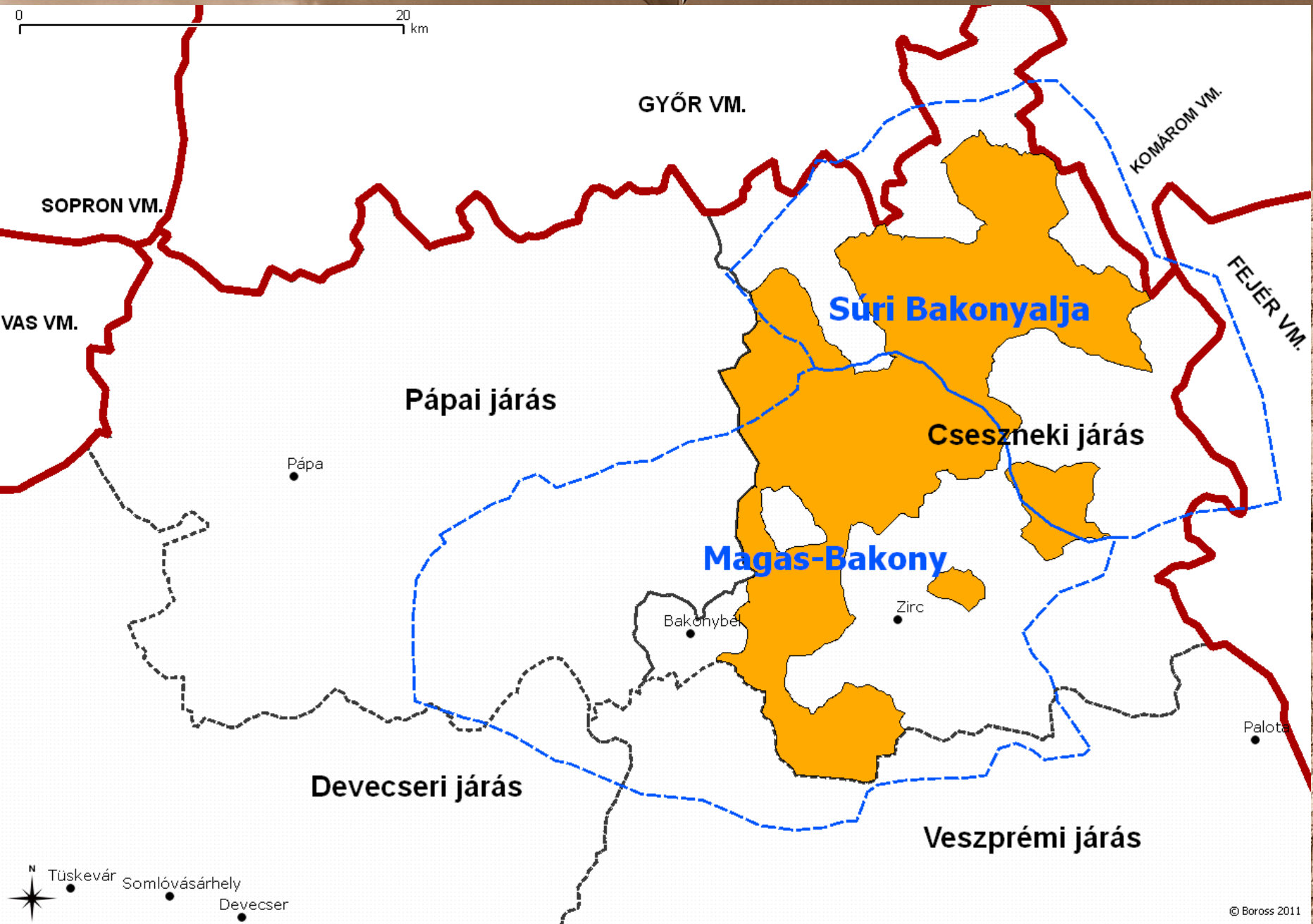
RÉDE – A kastélyparkban

(Id. Farkas Jenő felvétele)

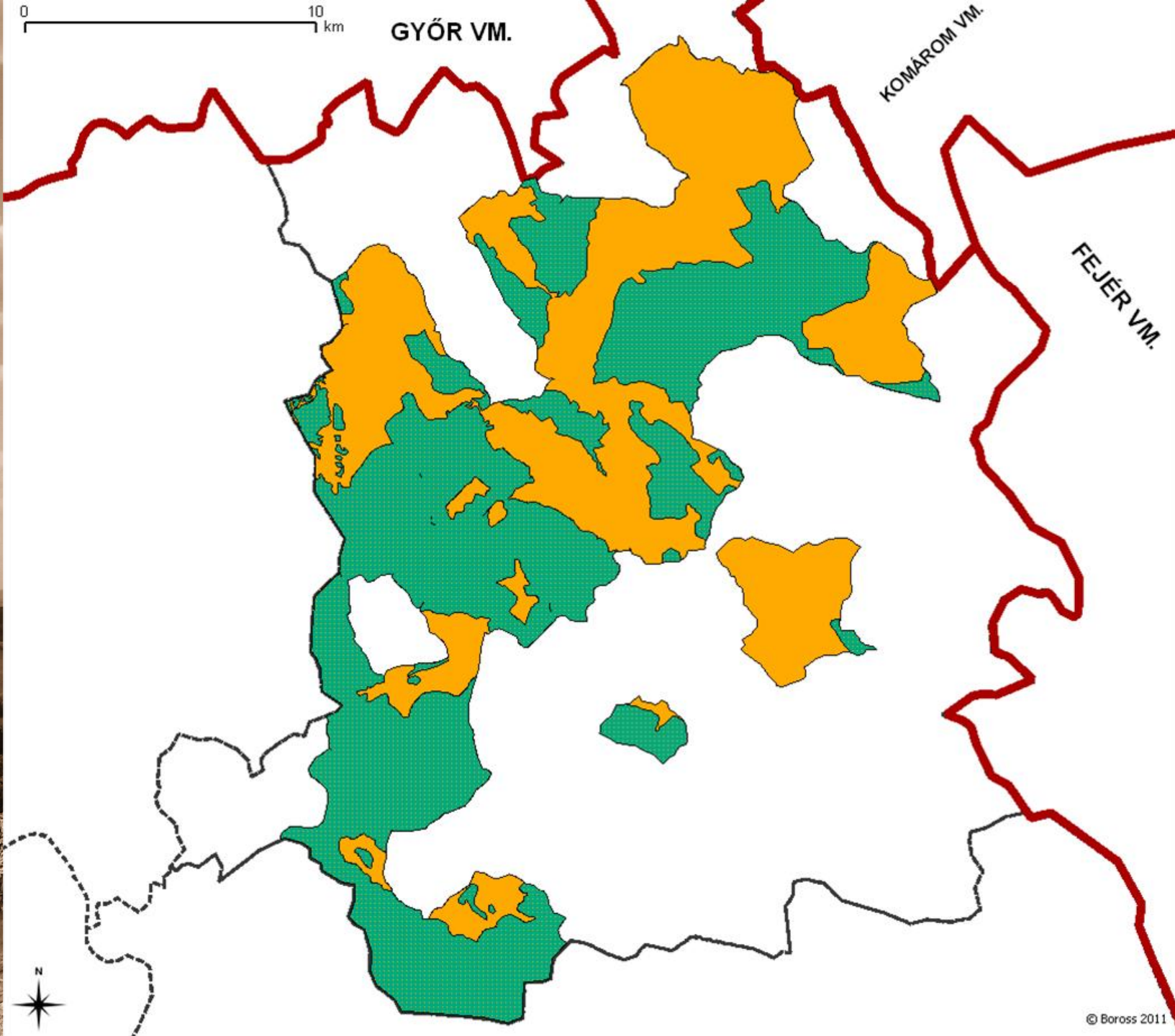

0 10 km

GYŐR VM.

KOMÁROM VM.

FEJÉR VM.

bükkös erdő

tölgyerdő

Az erdőhasználat korszakai

- I. A szabad erdőhasználat (= erdőélés, erdőkiélés) a 18. század elejéig**
- II. Az erdők használatának földesúri szabályozása (18. század)**
- III. Az erdők használatának állami szabályozása (1769)**
- IV. Az erdőgazdálkodás kialakulása (19. század)**
- V. Üzemszerű erdőgazdálkodás (1879-től)**

Erdőhasználati formák

- Erdőirtás
- Faizás, favágás
- Fafeldolgozás, háziipar
- Makkoltatás
- Erdei legeltetés
- Lombtakarmány-nyerés
- Alomszedés
- Faszén-, mészégetés
- Hamuzsírőzés
- Üveghuták
- Téglavetés, téглаégetés
- Méhészet
- Vadászat
- Erdei gyümölcsök, gubacs, gomba, száraz vargánya,ogyoró gyűjtés

7

f. b. Még is Adminisztratoro Bosomban Szarvas N° 2.
 Erdes - - - - - N° 2.
 Oz - - - - - N° 5.
 Nyul - - - - - N° 8.
 Dorju - - - - - N° 1.
 Bullba - - - - - N° 6.
 Kapan - - - - - N° 8.
 Horiz Reze - - - - - N° 2.
 Horasod Malacz - - - - - N° 6.
 Faja - - - - - N° 1207.

Am d'ezem suo modo solito hi ted, es Rubricab Serent Specificat
 Szamadaim utan, Meltsagbas Arasagb Hegyed Pratiaria,
 ban magamat ajallom, es Hotelelegem Serent maradoto

Datum Rode 24e Apr 1768.

alazatos Szamado Orolga
 Kolosvary Janos

Erdőrendtartás 1769

3764

A' F Á K N A K,

ÉS

ERDŐKNEK
NEVELÉSÉRŐL, ÉS MEG-
TARTÁSÁRÓL

VALÓ

RENDELÉS.

POSONYBAN,

Nyomtattatott, és találtatik

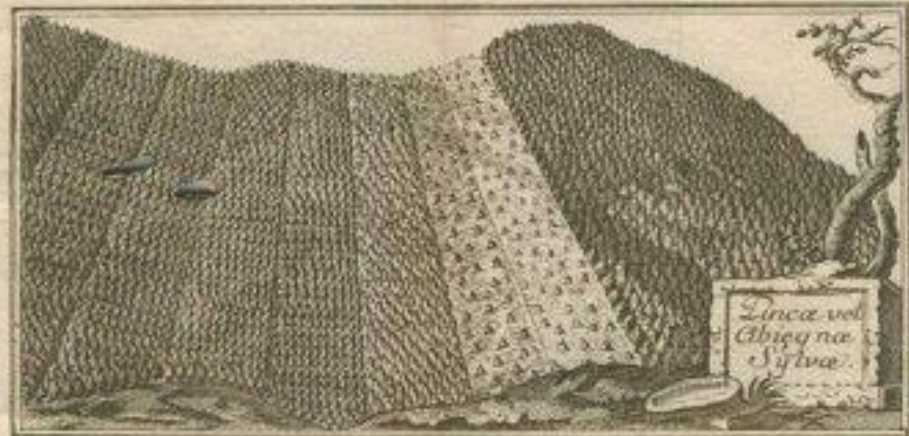
LANDERER JANOS MIHALYNÁL.

1770.

tolottébb artalmas, ha minden külömb-
ség nélkül vágottattván el-pufztúlnak. Ar-
ra való nézve szükséges dolognak állítottuk
lenni, hogy ezen Országunkban-is az Er-

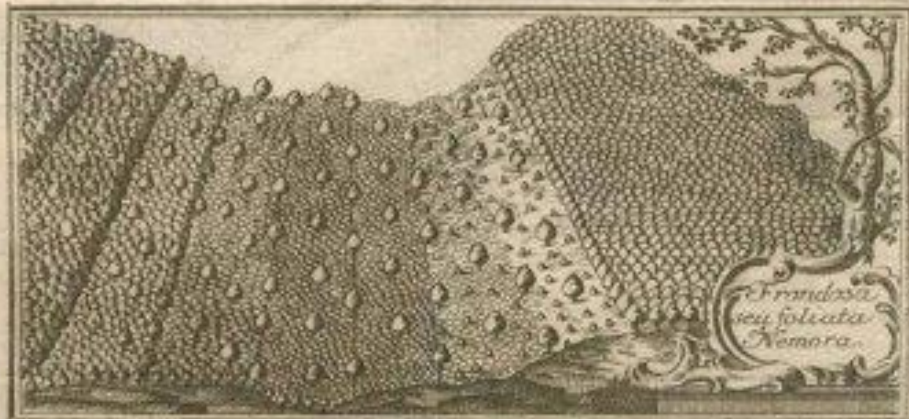
A 2

dok-

Utriusque Ordinis Sylvae

*Juxta huc descriptam methodum et Annorum seriem distributa in perpetua
temporade Anno in Annum succidi durareque poterunt.*

Mária Terézia erdőrendtartási alapelvei

- **1. Fel kell mérni az erdőket geometriai, földmérési módszerekkel**
- **2. Ki kell próbálni, mennyi fát lehet kivágni (fatömeg megállapítása)**
- **3. Eszerint minden esztendőre az ölfának és a faragnivaló fáknek számát rendeljék el**
- **4. Legyen rendszeresség a fakitermelésben (A favágást mindig újra kell kezdeni azon az erdőrészen, ahol a legelőször vágtak, amikor a fák ismét fejsze alá valók)**
- **5. Meghatározták a fafajták felnövekedési idejét**

Mária Terézia erdőrendtartási alapelvei

- **6. A különböző célokra használt fatípusok ismérveit meghatározták (épületfa, tűzifa, mészégetéshez, téglavetéshez alkalmas fák, abroncsfa)**
- **7. Gondoskodni kell az erdők felújításáról, új erdők telepítéséről**
- **8. Tiltják a fakéreg lefejtését, mert a fák könnyen elpusztulnak, kiszáradnak; a száraz füvek, falevelek felégetését**
- **9. Az erdőn átmenő utak szélessége 4 ölnél ne legyen nagyobb**
- **10. Erdőhasználat szabályozását várják el a földesúrtól**

Birtokrendezés, 1856-1863

Végösszesítés

		bécsi hold	%
1.	Volt jobbágyi birtok	1678	16%
2.	Különös birtok (helység, ref. lelkész, ref. tanító)	113	1%
3.	Jobbágyi legelő	735	7%
4.	Jobbágyi erdő	102	1%
5.	Urasági birtok	7352	69%
6.	Dézmás szőlő	252	2%
7.	Temető, utcák, utak, dűlőutak, folyók, vízmosások stb.	404	4%
	Egész rédei határ	10636	100%

Birtokrendezés, 1856-1863

Urasági birtok

		bécsi hold	%
1.	Belsőségek	178	2%
2.	Szántóföldek	1306	18%
3.	Rétek	304	4%
4.	Szőlő	6	0,1%
5.	Legelő	281	4%
6.	Erdő	5277	72%
	Urasági birtok összesen	7352	100%

Birtokrendezés, 1856-1863

Uradalmi erdő

		bécsi hold	%
1.	Szálaserdő	3384	64%
2.	Vágás és pagonyok	1495	28%
3.	Laposak	122	2%
4.	Tisztások	168	3%
5.	Fenyvesek	96	2%
6.	Faültetés, faiskola	12	0,2%
	Urasági birtok összesen	5277	100%

A b i r t o k

Haz-szám	Terkepszám	Birtokosok és dülök nevei	Vált-jobbágyhely minősége	Szélessége		Kiterjedése □ öleekben	Oszthatozata	Mennyisége										
				egyik	másik			Középhossza	Belső-ségben		Szántó földben		Rétben		összesen			
						B é e s h a l d a k b a n												
				Bécsi - ölek		hold		$\frac{n}{1000}$	hold	$\frac{n}{1000}$	hold	$\frac{n}{1000}$	hold	$\frac{n}{1000}$	hold	$\frac{n}{1000}$	hold	$\frac{n}{1000}$
				<u>Erdő</u>														
				<u>1. Kálás erdő</u>														
✓	176	Kiserdő				rendelen												14452
✓	1253	Acsony-erdei erdő				✓												233867
✓	1072	Dögörsei erdő				✓												64762
✓	1444	Nagymező-érkei öreg erdő				✓												624737
✓	1451	Kis-telcs a' léi lapos-érvé				✓												210196
✓	1452	Kis-telcs a' csatkaai us. és lapos-érvé				✓												43429
✓	1455	Kis-bükki a' kisbükki-lapos és csatkaai us-érvé				✓												157957
✓	1456	Kis-bükki a' csatkaai és kisbükki-lapos-érvé az aleeig				✓												66227
✓	1458	Kis-bükki lapos és hárs-völgy-érvé				✓												119065
✓	1462	Hárs-völgy-Kálás-erdő a' kisbükki-lapos és alee-érvé				✓												109973
✓	1463	Hermánkúri öreg erdő a' tölgyen-ut mellett az aleeig				✓												114604
✓	1464	Sáros-erdő				✓												49031
✓	1465	Tökete-völgyi öreg erdő				✓												217586
✓	1471	Stamár-úri Kálás-erdő				✓												425450
✓	1472	Mező-völgy				✓												263967
✓	1474	Egres-árok				✓												212933
✓	1477	Darabhegy a' csatkaai lapos és alee-érvé				✓												69569
✓	1478	Darabhegy az alee-éről a' dölcsi-lapos felé				✓												243756
✓	1480	Nagymező-érkei öreg erdő a' léi alee-érvé				✓												688528

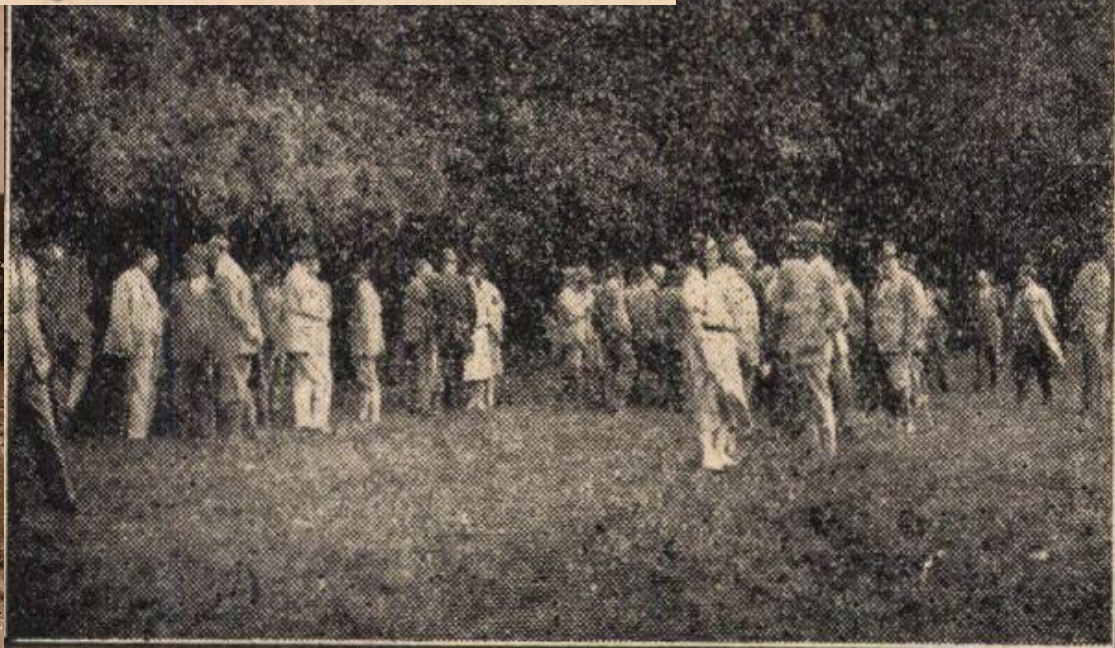
Réde kiosztási
földkönyve, 1863
/MNL VeML/

Tanulmányi szemle Esterházy Pál gróf rédei uradalmában.

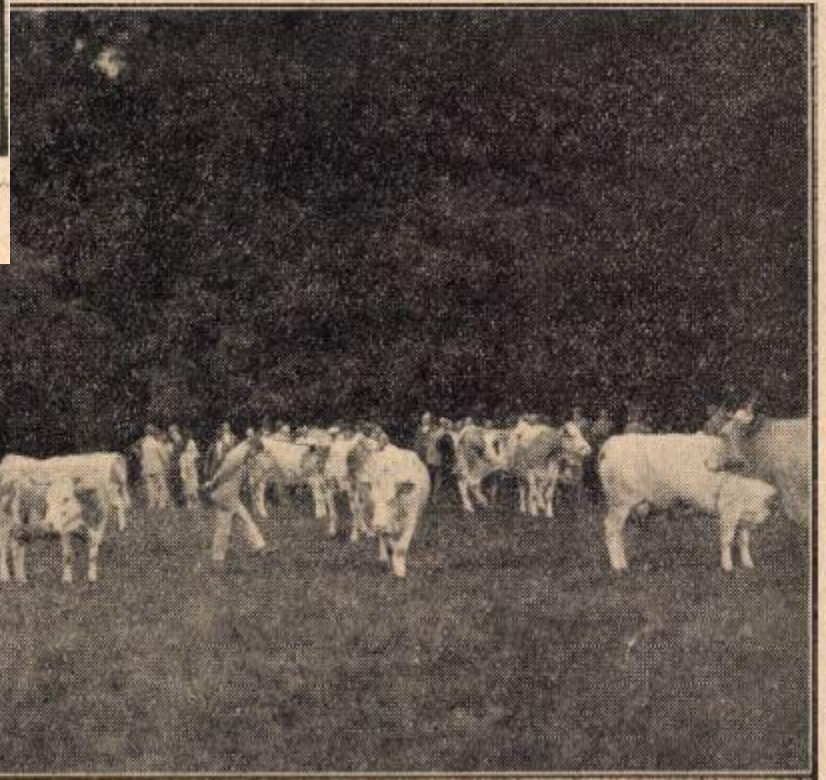
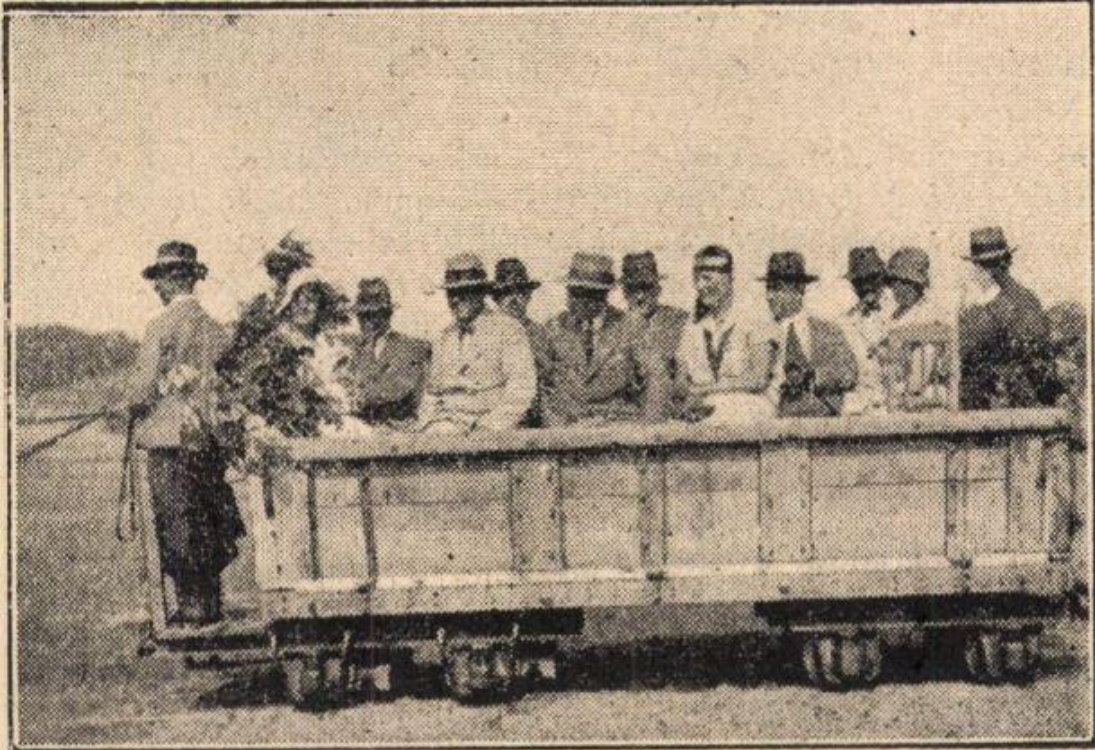
A tanulmányi kirándulás második napján a társaság utja Esterházy Pál gróf rédei uradalmába vezetett, ahol maga a köztiszteletben álló tulajdonos: Esterházy Pál gróf és fia: Esterházy József gróf, továbbá Elekes Gyula uradalmi jószágigazgató fogadták és kalauzolták a vendégeket. Rajtuk kívül az uradalom tisztikara részéről még Strobel Sándor főintéző, Szupper Ernő és Szupper István intézők, Horn Miklós növénynemesítő intéző, Ujhelyi László, a rédei gazdagság intézője és László Károly segédtiszt szolgáltak értékes utbaigazitásokkal az uradalom megtekintésénél.

OMGE
vándorgyűlés
Veszprémben,
1931

131. sz. kép. A kiránduló társaság Rédén.

132. sz. kép. Körutazás a rédei uradalomban.

130. sz. kép. A rédei szimmentáli tehenek a legelőn ; háttérben a kiránduló ven'őgek.

A sepia-toned photograph of a stone ruin on a hillside. In the foreground, a flagpole with a black and white striped rope runs vertically. The ruin consists of several stone walls, some of which are partially collapsed. The background shows a landscape with rolling hills and a cloudy sky. The text "Köszönöm megtisztelő figyelmüket!" is overlaid in the center in a bold, red font.

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**